

2016

Starta företag

Information från myndigheterna

Lättläst

Fundera

Jag funderar på att starta företag. Vad ska jag tänka på?

Starta

Jag har bestämt mig för att starta företag. Hur gör jag?

Driva

Jag driver företag. Hur gör jag det på bästa sätt?

Utveckla

Jag vill utveckla mitt företag. Hur kan jag gå vidare?

Avveckla

Jag ska avveckla mitt företag. Hur går det till?

Innehåll

Fundera

Affärsidé	4
Starta företag när du är anställd	4
Starta företag när du är arbetslös	5
Starta företag när du studerar	5
Anmäl ditt företag	5
Tre företagare berättar	6

Starta

Gör en affärsplan	7
Låna pengar	8
Behöver du tillstånd?	8
Välj företagsform	8
E-legitimation	11
Så skaffar du e-legitimation	12
Bank-id i mobilen	12
Fördelar med e-tjänsten	12
Verksamt.se och e-legitimation	13
Välj rätt SNI-kod	13
Vad ska företaget heta?	14
Ansök om varumärkesskydd	14
Företag på landsbygden	15
Kom igång med marknadsföring	15
Ta hand om det unika i ditt företag	15
Hitta en lokal	16
Försäkra dig och ditt företag	16
Din pension	17

Driva

Gör bokföring	18
Behöver du kassaregister?	18
Dra av kostnader	18
Betala skatt	19
Så här fungerar moms	19
Gör bokslut och deklarerar	20
Vill du anställa personal?	21
Handla med utlandet	22
Om du blir sjuk	24
Om du får barn	25

Utveckla	26
-----------------	----

Avveckla	27
-----------------	----

Hit kan du ringa	28
------------------	----

Till läsaren

Den här broschyren är för dig som vill starta företag.
Här får du en överblick och får veta det viktigaste.

Texten är skriven på lättläst svenska
utan långa meningar
och med förklaringar till svåra ord.

Informationen kommer från elva svenska myndigheter:

Arbetsförmedlingen

Bolagsverket

Försäkringskassan

Jordbruksverket

Lantmäteriet

Patent- och registreringsverket

Pensionsmyndigheten

Skatteverket

Statistiska centralbyrån

Tillväxtverket

Tullverket

I slutet av broschyren finns en beskrivning
om vad myndigheterna kan hjälpa till med.
Har du frågor kan du ringa
eller skriva till myndigheterna.
Telefonnummer och webbadresser finns
i slutet av broschyren.

verksamt.se

På webbplatsen [verksamt.se](https://www.verksamt.se)
har myndigheterna samlat information och tjänster
för dig som ska starta företag.

På [verksamt.se](https://www.verksamt.se) kan du

- göra en affärsplan
- ansöka om F-skatt eller FA-skatt
- skydda företagets namn
- registrera företaget som arbetsgivare
- momsregistrera företaget
- anmäla ändringar i företaget.

Fundera

Funderar du på att starta företag?
Då ska du ha en idé
som du kan tjäna pengar på.
Det kan vara något som du vill sälja.
Det kan också vara ett arbete
som du tar betalt för.

Affärsidé

Företagets affärsidé handlar om vad du ska sälja,
hur du ska sälja
och till vem du ska sälja.
Affärsidén ska också beskriva företagets styrka
och vad företaget är särskilt bra på.

Man brukar säga att affärsidén är grunden
som företaget vilar på.
Med en genomtänkt affärsidé ökar dina möjligheter att lyckas.

När du väl har hittat din affärsidé
är det bra att formulera den enkelt och kortfattat.
Det räcker med några meningar.

Starta företag när du är anställd

Du kan starta företag även om du har ett annat jobb.
Då får du arbeta med ditt företag när du är ledig från ditt jobb.
Tänk på att ditt företag inte får göra samma sak
eller ha samma kunder som företaget du jobbar på.
Prata med din arbetsgivare så att ni är överens
innan du startar ditt företag.

Starta företag när du är arbetslös

Om du är arbetslös och vill starta företag kan du få hjälp av Arbetsförmedlingen.

På Arbetsförmedlingen kan du diskutera din idé och lära dig mer om hur du startar företag.

Du som är inskriven på Arbetsförmedlingen kan ansöka om ekonomiskt stöd när du startar företag.

Du kan få stödet i 6 månader.

Du kan också få praktisera inom den bransch du ska jobba, eller gå en utbildning där du lär dig göra en affärsplan.

Vi gör alltid en arbetsmarknadspolitisk bedömning, alltså undersöker om företaget kan fungera på arbetsmarknaden. Bedömningen bestämmer om vi kan ge ekonomiskt stöd eller inte när du startar företag.

Starta företag när du studerar

Studenter kan också starta företag.

Tänk på att studielånet och studiebidraget blir mindre när företaget går med vinst.

Anmäl ditt företag

Innan du startar företag ska du anmäla det till myndigheterna.

Det kan du göra på webbplatsen [verksam.se](https://www.verksam.se).

Där finns en e-tjänst som du kan använda.

Om din anmälan blir godkänd får du ett registerutdrag.

Det är ett papper som visar att företaget är godkänt för företagsskatt (F-skatt).

Det visar också om företaget är registrerat för moms eller är registrerat som arbetsgivare.

Om du både är anställd och har ett företag får du ett papper som visar att ditt företag är godkänt för F-skatt och att du betalar skatt som anställd (A-skatt).

Skicka in din anmälan tidigt så att alla papper är klara när du ska starta företaget.

e-tjänst

elektronisk tjänst som du kan använda för att göra ärenden med dator eller mobiltelefon

Tre företagare berättar

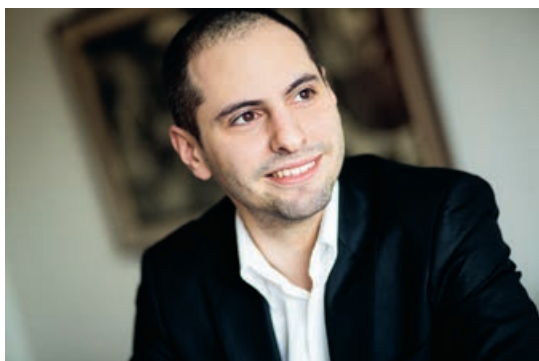

Foto: Anna Sigvardsson

- Du kommer säkert träffa många personer som inte tror på din idé. Lyssna inte för mycket på de personerna, säger **Aldrin Doudchitzky**. Han är chef för företaget Mobilplaneten i Göteborg som startade år 2012. Följ din dröm och håll fast vid den, uppmanar Aldrin.
- Det är väldigt viktigt att arbeta med marknadsföring. Du behöver en bra hemsida med tydlig information. Men du bör också skapa bra relationer med dina kontakter, så som kunder och leverantörer. Det allra bästa är när andra personer kan säga att ditt företag är bra.
- Om du är osäker när du skapar eller skriver under avtal eller andra överenskommelser är det viktigt att du tar hjälp av till exempel en jurist.
- Det är värt att betala för att en person som kan juridik granskar avtalen. Det kan kosta dig mycket mer om du skriver dåliga avtal, säger Aldrin Doudchitzky.

Foto: Thomas Henrikson

- Vi frågade oss själva om man ska våga lämna en trygg anställning och fast lön? Men vi kände att vi inte kunde släppa idén, den var lite för bra, säger **Diana Solarz Selguson**, som är en av grundarna till företaget Reddville.se.
- När vi funderade tänkte jag att för mig var friheten viktig. Jag vill få göra som jag vill utan att någon annan hindrar mig.
- När vi hade bestämt oss för att gå vidare med idén hade vi sex månaders uppsägningstid. Vi hann jobba väldigt mycket och fick in vår första kund innan vi slutade på våra gamla jobb. Det var väldigt skönt.
- Ett råd är att hitta bra människor som kan göra det som ni själva inte kan göra, skaffa hjälp helt enkelt.

Foto: Anna Sigvardsson

- Jag har lärt mig att tro på att mitt företag kommer att gå bra. Jag kan lösa problem om jag jobbar hårt. Det säger **Rebecca Landmér** som är illustratör och formgivare.
- Men det är också viktigt att tänka på rätt sätt för att klara av att företaget går sämre ibland.
- Du ska inte stänga in dig och känna dig ledsen, säger Rebecca. Det är bättre att träffa nya människor eller skaffa kontakter på sociala medier. Då kan du få nya jobb eller lära dig nya saker.
- Glöm inte bort varför du har ett eget företag. Fortsätt att tro på dig själv!

Starta

Var noga när du planerar företagsstarten.
Tänk igenom din idé och hur du ska arbeta för att lyckas.
Skriv ner allt i en affärsplan.
Den är bra att ha både för dig själv
och för att visa andra
vad du vill med ditt företag.

Gör en affärsplan

I affärsplanen skriver du

- vad du vill sälja
- vem du tror ska köpa det som du säljer
- hur mycket du tror att du kan sälja.

I affärsplanen ska du också göra en budget
där du försöker räkna ut vilka intäkter och utgifter
företaget kommer att ha.

Skriv affärsplanen så att den är lätt att förstå.
Du kan visa affärsplanen för kunder
och andra som vill veta mer om ditt företag.
Om du behöver låna pengar
kan du visa affärsplanen för banken.

När du ändrar på något i företaget
ska du ändra det i affärsplanen.

På verksamt.se finns en e-tjänst
där du kan skapa din affärsplan.

intäkt

pengar som företaget får
för det som företaget säljer

utgift

pengar som företaget betalar
för det som företaget köper

Låna pengar

Många företag som behöver pengar lånar av banken.
För att få låna ska du kunna visa
att ditt företag går bra och ger vinst.
Det är svårt om företaget är nystartat.
Då kan banken kräva andra säkerheter
som att du har sparade pengar
eller att du äger en bostad som är värd mycket pengar.

Banken kan också kräva att du har en borgensman.
Det är en person som lovar att betala tillbaka lånet
om du själv inte kan göra det.

Tänk på att det kostar pengar att låna.
Ta med kostnaderna i företagets budget.

I slutet av broschyren finns kontaktuppgifter till rådgivare
som kan hjälpa till när du startar företag.

Behöver du tillstånd?

Innan du startar ditt företag ska du ta reda på
om du behöver tillstånd.
Det kan du göra på webbplatsen verksam.se.
Tillstånd behövs till exempel om du ska sälja mat,
arbeta som frisör eller köra taxi.

För att få tillstånd ska ditt företag uppfylla krav
från olika myndigheter.
Myndigheterna har e-tjänster och blanketter på sina webbplatser
som du kan använda när du ska söka tillstånd.
Vissa tillstånd kan du söka på webbplatsen verksam.se.

En del tillstånd kostar pengar.
Ibland kan det ta tid innan du får tillstånd.

Välj företagsform

När du startar företag ska du välja vilken sorts företag du vill ha.
De vanligaste företagsformerna är

- enskild näringsverksamhet
- aktiebolag
- handelsbolag
- kommanditbolag
- ekonomisk förening

säkerhet

pengar eller saker som du måste lämna ifrån dig
om du inte kan betala ett lån

Här är en sammanfattning av det som är viktigast att veta.
Tänk igenom vad som passar bäst för dig och det som du ska göra.

Enskild näringsverksamhet

Är det du själv som ska äga företaget?

Då kan du starta en enskild näringsverksamhet.

I en enskild näringsverksamhet har du själv ansvar för företaget.

Du kan sköta företagets ekonomi själv

men det kan vara bra att ha en revisor att fråga om råd.

Innan du startar ska du anmäla företaget till Skatteverket.

Det kan du göra på webbplatsen verksamt.se

Om anmälan blir godkänd får du ett registerutdrag från Skatteverket.

Det är ett papper som visar att du är godkänd för företagsskatt (F-skatt).

Det visar också om du är registrerad för moms

eller är registrerad som arbetsgivare.

På registerutdraget står ditt organisationsnummer.

För en enskild näringsverksamhet är det samma som ditt personnummer.

Du kan registrera företaget hos Bolagsverket om du vill.

Då blir ditt företagsnamn skyddat så att andra företag i samma bransch inte kan registrera det.

Skyddet gäller i det län som ditt företag är registrerat i.

Aktiebolag

Du kan starta ett aktiebolag själv eller tillsammans med andra.

Ni ska ha 50 000 kronor som ni satsar i företaget.

Pengarna kallas aktiekapital.

Aktiekapitalet kan också vara maskiner och byggnader som aktiebolaget äger.

Aktieägarna väljer en styrelse som bestämmer över aktiebolaget.

Styrelsen kan vara en eller flera personer.

Aktiebolaget kan också ha en verkställande direktör som styrelsen väljer.

När du bildar aktiebolag ska du skriva en stiftelseurkund.

Där ska det stå

- vem eller vilka som är med i aktiebolagets styrelse
- vem som äger aktier i bolaget
- vad aktierna kostar.

Ibland ska en stiftelseurkund även innehålla andra uppgifter.

revisor

en person som kontrollerar hur ett företag sköter sin ekonomi

Du ska anmäla aktiebolaget till Skatteverket och Bolagsverket.
Det kan du göra på webbplatsen verksamt.se
Om anmälan blir godkänd får aktiebolaget ett registerutdrag.
Det är ett papper som visar att aktiebolaget är godkänt för företagsskatt (F-skatt).
Det visar också om aktiebolaget är registrerat för moms
eller är registrerat som arbetsgivare.
Aktiebolaget får ett organisationsnummer
och namnet blir skyddat i hela landet
så att inget annat företag i samma bransch kan registrera det.

Du kan sköta aktiebolagets ekonomi själv
men det kan vara bra att ha en revisor att fråga om råd.
Alla aktiebolag ska lämna en årsredovisning till Bolagsverket varje år.
Stora aktiebolag måste ha en revisor.

Handelsbolag

Vill du driva företag tillsammans med någon?
Då kan ni bilda ett handelsbolag.
Ni som bildar bolaget kallas bolagsmän.
En bolagsman kan också vara ett annat företag eller en förening.

Innan ni startar ska ni anmäla handelsbolaget till Skatteverket och Bolagsverket.
Det kan ni göra på webbplatsen verksamt.se
Om anmälan blir godkänd får handelsbolaget ett registerutdrag från Skatteverket.
Det är ett papper som visar att handelsbolaget är godkänt för företagsskatt (F-skatt).
Det visar också om handelsbolaget är registrerat för moms
eller är registrerat som arbetsgivare.
Handelsbolaget får ett organisationsnummer från Bolagsverket
och namnet blir skyddat i samma län som företaget är registrerat i.

Ni som är bolagsmän bestämmer tillsammans över handelsbolaget
och det är viktigt att ni är överens.
Ni ska skriva ett bolagsavtal där det står
hur ni ska dela på arbetet och pengarna.
I avtalet ska det stå vad som händer
om någon av er vill sluta i företaget.

Varje bolagsman har ansvar för handelsbolagets avtal och skulder.
Det betyder att du kan bli tvungen att betala företagets skulder
med dina privata pengar.
Sedan får du kräva att de andra bolagsmännen betalar sin del till dig.

Ni kan sköta handelsbolagets ekonomi själva
men det kan vara bra att ha en revisor att fråga om råd.

Kommanditbolag

För ett kommanditbolag gäller nästan samma regler som för handelsbolag.

Men det finns skillnader:

Kommanditbolaget har bolagsmän som satsar pengar i bolaget och bara tar ansvar för sin del.

De kallas kommanditdelägare.

Kommanditbolaget ska ha en bolagsman

som har hela ansvaret för företagens avtal och skulder.

Den personen kallas komplementär.

Ekonomisk förening

En ekonomisk förening kan bildas av tre personer eller fler.

Föreningens medlemmar väljer en styrelse.

Styrelsen består av minst tre personer.

Ni driver föreningen tillsammans och bestämmer lika mycket.

Varje person som blir medlem betalar pengar till föreningen.

Det kallas insats.

Ni kan också bestämma att föreningen ska ha en medlemsavgift som medlemmarna betalar varje år.

En ekonomisk förening ska ha en revisor

som kontrollerar att föreningen sköter ekonomin.

Medlemmarna har inte ansvar för föreningens avtal och skulder.

Men de som sitter i föreningens styrelse kan bli ansvariga om de inte sköter sitt uppdrag.

Innan ni startar ska ni anmäla föreningen till Skatteverket och Bolagsverket.

Det kan ni göra på webbplatsen verksam.se

Om anmälan blir godkänd får föreningen ett registerutdrag från Skatteverket.

Det är ett papper som visar att föreningen är godkänd för företagsskatt (F-skatt).

Det visar också om föreningen är registrerad för moms

eller är registrerad som arbetsgivare.

Föreningen får ett organisationsnummer från Bolagsverket

och namnet blir skyddat i hela landet.

E-legitimation

Du kan legitimera dig med en e-legitimation

precis som med ett id-kort eller körkort

fast du gör det på internet.

Du kan snabbt och enkelt sköta ditt företag på verksam.se

med din e-legitimation

Du kan ha din e-legitimation

som en fil i din dator,

på ett kort eller med bank-id i din mobil.

Så skaffar du e-legitimation

Du måste ha ett svenskt personnummer och vara över en viss ålder.

Vilken ålder som gäller kan du se på bankernas webbplatser eller andra webbplatser som kan ge en e-legitimation.

Aktiebolag, handelsbolag och föreningar använder firmatecknarens eller ombudets e-legitimation.

Du som är kund i en internetbank kan skaffa e-legitimation på kort eller ladda ner en fil till din dator.

De flesta banker har också mobilt bank-id.

Bank-id i mobilen

Mobilt bank-id är en e-legitimation för smarttelefoner och surfplattor.

Du kan legitimera dig och skriva under med ett mobilt bank-id.

Du behöver bara ha med dig din mobil eller surfplatta där du har din bank-id installerad.

De flesta moderna mobiltelefoner och surfplattor kan installera bank-id om du kan komma ut på internet.

Du måste ladda ner och installera bank-ids säkerhetsapp och hämta mobilt bank-id från din internetbank.

Fördelar med e-tjänsten

Du kan använda samma e-legitimation för många olika tjänster på internet från olika myndigheter, kommuner eller företag.

Det finns flera fördelar med e-tjänster om du jämför med blanketter på papper.

- Du sparar tid
- Du kan göra dina ärenden när du vill och slipper vänta i telefon
- Du kan ändra om du gjort något fel och du kan se dina egna uppgifter
- Du kan få hjälp med att räkna ut dina uppgifter.

Verksamt.se och e-legitimation

Verksamt.se är en webbplats för dem som har företag. Här finns information och service från flera myndigheter på samma plats.

På verksamt.se kan du läsa om hur du startar, sköter och avvecklar ett företag.

Du kan spara dina uppgifter på Mina sidor på verksamt.se om du har en e-legitimation. Ingen kan se vad du sparar för det är bara du som kan logga in på Mina sidor.

Firmatecknare i olika slags bolag och föreningar kan se företagets uppgifter under Mina sidor.

En myndighet får inte uppgifter från dig förrän du har signerat och skickat in din ansökan eller anmälan med din e-legitimation. Sedan får du ett kvitto på att din anmälan eller ansökan är inskickad.

Det här kan du göra på verksamt.se med hjälp av din e-legitimation:

- göra en affärsplan
- registrera ditt företag och skydda ditt namn på företaget hos Bolagsverket
- söka om F-skatt eller anmäla registrering för moms eller som arbetsgivare hos Bolagsverket

Välj rätt SNI-kod

SNI står för Standard för svensk näringsgrensindelning. En eller flera SNI-koder beskriver din verksamhet.

Du anger din SNI-kod när du registrerar ditt företag på verksamt.se. Uppgifterna lämnas vidare till Statistiska centralbyråns (SCB:s) företagsregister.

Ibland måste du lämna information om ditt företag till Statistiska centralbyrån, SCB. SCB kommer då att ta kontakt med dig.

Vad ska företaget heta?

När du startar företag ska du välja ett företagsnamn. Namnet kan beskriva vad företaget gör och på vilken plats företaget finns. Det kan också vara ett namn som du har hittat på.

Det finns regler som du måste följa. Du får inte ta ett namn som liknar ett annat företagsnamn i samma bransch eller ett annat varumärke.

På webbplatsen verksamt.se finns en e-tjänst som heter Sök företagsnamn. Där kan du söka på olika företagsnamn och se vilka som redan är registrerade. För att vara säker på att ditt företagsnamn är ledigt måste du anmäla det till Bolagsverket som kontrollerar och godkänner namnet. När namnet är registrerat kan andra företag inte välja samma namn. Vänta med att beställa skyltar och annat material med företagets namn på tills det är registrerat hos Bolagsverket.

Ansök om varumärkesskydd

När en kund köper en vara eller tjänst kan det vara viktigt för kunden vilket varumärke varan eller tjänsten har. Om du har ett starkt varumärke är chansen större att du lyckas med ditt företag.

Om du registrerar ditt varumärke kan du skydda de värden du har skapat i företaget. Med varumärkesskydd kan du stoppa andra företag från att göra exakt så som du gör. De får inte kopiera din produkt eller tjänst.

Varumärket behöver inte vara samma som ditt företagsnamn och du kan behöva ha flera varumärken för dina produkter eller tjänster.

Hos Patent- och registreringsverket får du hjälp med att ansöka om varumärkesskydd.
www.prv.se

marknadsföra
göra reklam för

Företag på landsbygden

Det finns många fördelar med att starta företag på landsbygden. På landsbygden är det ofta billigare att köpa mark och att hyra lokaler. På landsbygden finns det inte lika många andra företag att konkurrera med som i storstaden. Om du är orolig för att inte få så många kunder, kan du använda webben för att nå fler kunder.

Hos Jordbruksverket får du råd om att starta företag på landsbygden.

Kom igång med marknadsföring

Som företagare ska du marknadsföra ditt företag så att kunderna vet att ditt företag finns och vill köpa det som du säljer. Försök att hitta olika sätt att berätta om dina varor eller tjänster. Du kan göra mycket själv utan att det kostar så mycket. Vad som är bäst beror på vad du arbetar med, vilka dina kunder är och var kunderna finns.

Ta hand om det unika i ditt företag

Ett företag som utvecklar och vårdar sina varumärken utvecklas bättre, växer och tjänar mer pengar än företag som inte är noga med sitt varumärke.

Immateriella tillgångar är sådana tillgångar som det inte går att ta på. Det kan vara design på produkter eller patent på en unik produkt eller teknik. Om ditt företag har sådana tillgångar som inte andra kan kopiera kan du tjäna mycket pengar på din produkt eller tjänst.

Kontakta Patent- och registreringsverket om du vill veta hur du kan registrera ett varumärke eller ta patent på en unik produkt eller teknik.
www.prv.se

uppsägningstid

tiden som du måste betala hyra efter att du har talat om för hyresvärden att du ska flytta

Hitta en lokal

En del företagare kan sitta hemma och jobba.
Andra behöver en lokal att arbeta i.
Tänk igenom vad du behöver för ditt företag.
Ska det finnas plats för kontor, lager
och personalutrymmen?
Ska lokalen ligga mitt i stan
eller är det viktigare att det finns en stor parkering?
En del företag måste ha lokaler som uppfyller särskilda krav.

När du har hittat en lokal som du vill hyra
ska du kolla noga vad som står i kontraktet.
Du ska veta vad som ingår i hyran
och hur lång uppsägningstiden är.

Om du tycker att det är för dyrt
kan du diskutera hyran med hyresvärden.
Om lokalen behöver byggas om
kanske hyresvärden kan betala ombyggnaden.

Har du en annan besöksadress
för din verksamhet än din postadress?
Kom ihåg att ange besöksadressen
när du registrerar ditt företag på verksamt.se.
Besöksadressen registreras då hos Skatteverket
och lämnas vidare till SCB:s företagsregister.

Försäkra dig och ditt företag

När du startar ett företag ska du fundera över
vilka försäkringar du behöver.
Din privata hemförsäkring gäller inte för ditt företag.

Här är en sammanfattning av det som är viktigast att veta.
Tänk igenom vad som passar bäst för dig och ditt företag.

Företagsförsäkringar

Det finns flera typer av företagsförsäkringar.

- **Egendomsförsäkringar**
Du får pengar om det blir inbrott, brand eller vattenskada i företagets lokal.
- **Ansvarsförsäkringar**
Du får pengar om ditt företag måste betala skadestånd för något som har hänt.
- **Avbrottsförsäkringar**
Du får pengar om du inte kan jobba i företaget under lång tid.
- **Rättsskyddsförsäkringar**
Du får pengar om du behöver betala för advokater och rättegångar.
- **Kompanjonförsäkringar**
Du får pengar om den som du delar ditt företag med blir mycket sjuk eller dör.

Liv- och olycksfallsförsäkring

Som företagare kan det vara bra att ha en olycksfallsförsäkring. Då får du pengar om du skadar dig så att du inte kan arbeta. Har du en livförsäkring kan din familj få pengar om du dör.

Om ditt företag har anställda med kollektivavtal måste ditt företag ha en arbetsmarknadsförsäkring. Försäkringen betalar pengar till de anställda om de blir sjuka eller skadade på jobbet.

Arbetslöshetsförsäkring

Om företaget går dåligt och du måste sluta med det kan du få pengar från arbetslöshetsförsäkringen. För att räknas som arbetslös måste du sluta arbeta helt i företaget.

Hur mycket pengar du kan få från a-kassan när du är arbetslös beror på om du är medlem i en a-kassa eller inte.

Om du är medlem i en a-kassa kan du få större ersättning.

Om du inte är medlem i en a-kassa kan du söka grundbelopp från Alfa-kassan.

Din pension

Du som har ett företag har ett eget ansvar att tjäna in till din pension.

För att du ska få allmän pension är det viktigt att du betalar egenavgift eller arbetsgivaravgift och allmän pensionsavgift via skatten. Du behöver alltså ta ut lön eller vinst för att få en bra grund till den pension du ska få i framtiden.

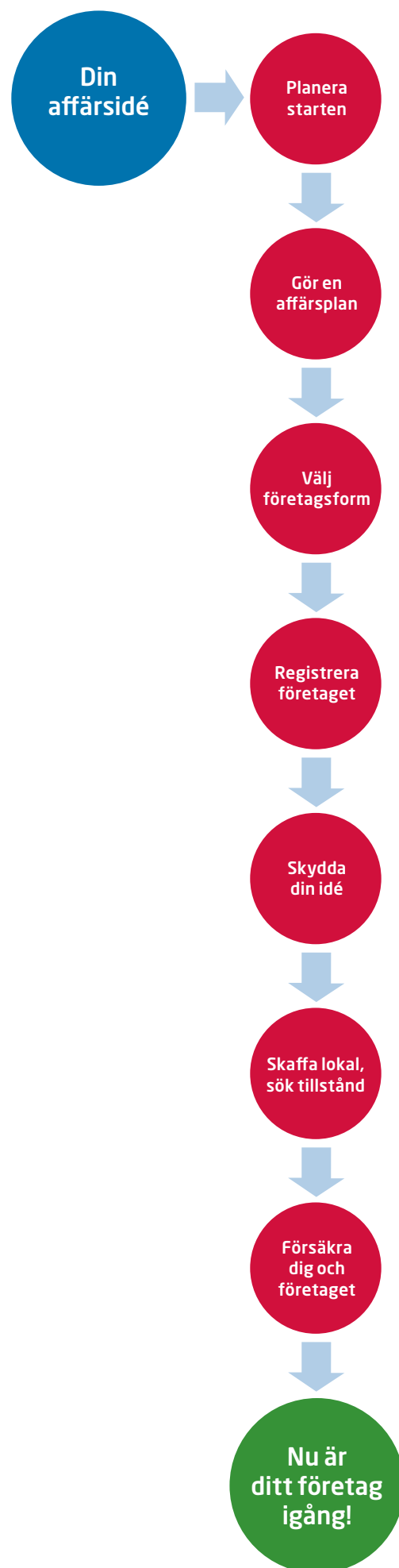
Som företagare är det också bra om du sparar ännu mer pengar till din pension så att du kan leva ett bra liv när du blir äldre. Många personer som är anställda får tjänstepension av sin arbetsgivare. Den brukar motsvara ungefär 5 procent av din lön. Därför är det bra om du sparar ungefär lika mycket privat för att kompensera för den tjänstepension du inte får.

kollektivavtal

ett skrivet avtal mellan arbetsgivare och anställda som är med i fackföreningar

a-kassa

(förkortning av arbetslöshetskassa)
en organisation som betalar ut pengar till sina medlemmar om de blir arbetslösa

Driva

Håll ordning på företagets papper så blir det enklare att sköta ekonomin. Som företagare ska du ha kvitto på allt och bokföra alla inbetalningar och utbetalningar.

Gör bokföring

Bokföringen visar hur mycket pengar företaget har köpt och sålt för.

I bokföringen samlar du alla kvitton, räkningar och kontoutdrag som gäller företaget.

Bokföringen behöver du för att se hur det går för företaget.

Bokföringen behöver du också för att räkna ut företagets vinst och hur mycket skatt du ska betala.

Du kan göra bokföringen själv eller låta någon annan göra den åt dig.

Även om någon annan gör bokföringen ska du förstå den eftersom du har ansvar för att bokföringen stämmer.

Behöver du kassaregister?

Om du säljer varor och tjänster till kunder som betalar direkt med pengar eller med kontokort måste du ha ett godkänt kassaregister.

Kassaregister är en kassaapparat som Skatteverket kan läsa av.

Om du har kassaregister ska du anmäla det på Skatteverkets webbplats.

Dra av kostnader

Som företagare får du göra avdrag för kostnader som är nödvändiga för att du ska kunna driva ditt företag.

Du kan dra av kostnader för till exempel lokal, telefon och dator.

Ibland måste du dela upp avdrag för stora inköp på flera år. Det kallas avskrivning.

Betala skatt

Företagets vinst är pengarna som är kvar när alla kostnader har dragits av från företagets intäkter. Hur mycket skatt du ska betala beror på hur stor vinsten blir och på vilken sorts företag du har.

Har du en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag ska du försöka räkna ut i förväg hur stor vinsten kommer att bli. Sedan räknar Skatteverket ut hur mycket skatt du ska betala varje månad. Du får ett papper där det står hur mycket skatt du ska betala och vilket datum skatten ska vara betald. Du betalar in skatten till ett skattekonto. Om du betalar för sent får du betala ränta.

Kontrollera några gånger om året att du betalar rätt skatt. Betalar du för mycket eller för lite kan du ändra din skatt. Det gör du på en blankett som du lämnar till Skatteverket.

Har du ett aktiebolag eller en ekonomisk förening får du lön av företaget som en anställd. Aktiebolaget eller föreningen betalar skatt för lönen. Om aktiebolaget går med vinst ska företaget betala bolagsskatt.

Utdelningar och återbäring

Ett aktiebolag som gör vinst kan dela ut pengar till aktieägarna. Det kallas inkomst av kapital.

En ekonomisk förening som gör vinst kan också dela ut pengar till sina medlemmar. Det kallas återbäring. Kontakta Skatteverket om du vill veta hur du betalar skatt på återbäring.

Så här fungerar moms

Moms är en skatt som läggs på priset på de flesta varor och tjänster som köps och säljs i Sverige. För det mesta gäller 25 procents moms, men vissa varor och tjänster har lägre moms. En del branscher är momsbefriade och lägger inte på någon moms alls. Kontakta Skatteverket och fråga vad som gäller för ditt företag.

Eftersom moms är en skatt ska staten ha pengarna. Som företagare ska du räkna ut hur mycket pengar det blir. Därför ska du bokföra hur mycket moms som går in och ut ur företaget.

- Ingående moms är moms som du betalar när du köper något till ditt företag.
- Utgående moms är moms som du lägger på priset när ditt företag säljer varor och tjänster.

Har du mer utgående moms än ingående moms i företaget ska du betala in pengar till staten.

Och tvärtom: Har du mer ingående moms än utgående moms får du tillbaka pengar från staten.

Är intäkterna i företaget mindre än 1 miljon kronor kan du redovisa moms en gång om året.

Om ditt företag har intäkter över 1 miljon kronor ska du redovisa moms varje månad eller var tredje månad. Du redovisar moms i en momsdeklaration.

Gör bokslut och deklarerera

När företagets första år är slut ska du göra ett årsbokslut.

Då räknar du ihop alla intäkter och utgifter som företaget haft under året och ser hur stor vinsten är.

Uppgifterna lämnar du till Skatteverket tillsammans med din inkomstdeklaration.

Sedan räknar Skatteverket ut hur mycket skatt du ska betala och jämför det med pengar som du redan har betalat till skattekontot.

Har du betalat för lite ska du sätta in mer pengar.

Har du betalat för mycket får du pengar tillbaka.

Lämna deklarationen i tid

Du kan fylla i din deklaration direkt på Skatteverkets webbplats.

Du kan också fylla i en pappersblankett som du skickar till Skatteverket.

Lämna deklarationen till Skatteverket i tid annars får du betala förseningsavgift.

Har du ett aktiebolag måste du också lämna in en årsredovisning till Bolagsverket.

Ibland måste du lämna information till Statistiska centralbyrån, SCB. SCB kommer då att ta kontakt med dig.

Betalningsanmärkningar

Var noga med att betala företagets fakturor i tid.
Om du inte betalar kan kraven lämnas till Kronofogden.
Det kostar extra och ditt företag får en betalningsanmärkning.
Då kan det bli svårt att låna pengar,
köpa på avbetalning eller få kontokort.
Har du en enskild näringsverksamhet kan det påverka din privatekonomi
så att du får problem när du vill hyra en lägenhet
eller ha ett telefonabonnemang.

Vill du anställa personal?

Om du anställer någon i ditt företag blir du arbetsgivare.
Det gäller även om den anställda är du själv
i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening.

När du har anställda ska du

- registrera dig som arbetsgivare hos Skatteverket
- betala in och redovisa skatt på de anställdas löner
- betala arbetsgivaravgifter.

Vill du ha hjälp med att hitta personal till ditt företag?

Då kan du kontakta Arbetsförmedlingen.

I vissa fall kan Arbetsförmedlingen betala en del av lönen
för personal som du anställer.

Om en anställd blir sjuk

Om en anställd blir sjuk ska företaget betala sjuklön.
Den första sjukdagen får den anställda ingen ersättning alls.
Det kallas karensdag.

Sedan betalar företaget sjuklön dag 2–14.

Dag 8 ska den anställda ha ett intyg från en läkare
som visar att hon eller han fortfarande är för sjuk för att arbeta.

Om den anställda fortfarande är sjuk efter dag 14
ska företaget anmäla det till Försäkringskassan.
Då får den anställda sjukpenning från Försäkringskassan.

Om du anställer personal för kortare tid
kan Försäkringskassan betala ut sjukpenning
om den anställda blir sjuk.

betalningsanmärkning

uppgifter om obetalda skulder
som kreditupplysningsföretagen samlar in

Anlita en annan företagare

Om ditt företag köper en tjänst av ett annat företag är det bra om det företaget har F-skatt. Annars ska du betala in skatt på betalningen som personen får.

Handla med utlandet

Vill du köpa eller sälja varor och tjänster i andra länder än Sverige? Då ska du ta reda på vilka regler som gäller både i Sverige och i det land som du vill handla med.

Reglerna beror på

- vad ditt företag ska köpa eller sälja
- om ditt företag ska handla med företag eller privatpersoner
- om ditt företag ska handla med länder i EU eller utanför EU.

Sälja och köpa varor inom EU

När du handlar med länder i EU behöver du inte anmäla det till Tullverket. Det räcker att du talar om hur mycket pengar du har handlat för när du gör företagets momsdeklaration.

Om du säljer dina varor till ett momsregistrerat företag i ett annat EU-land ska du inte lägga på moms på priset. Det gäller om varorna skickas från Sverige och om du har det andra företagets momsregistreringsnummer. På engelska heter det VAT number.

När du köper varor från ett annat EU-land ska du lämna ditt momsregistreringsnummer till säljaren. Då ska säljaren inte lägga på någon moms. Numret finns på registerutdraget som du fick från Skatteverket när du startade ditt företag.

Sälja och köpa varor utanför EU

När ditt företag säljer varor till länder utanför EU kallas det för export.

Innan du skickar varorna ska du tala om det för Tullverket.

Det kallas att lämna en exportdeklaration.

Exportdeklarationen ska du lämna elektroniskt.

Det kan du göra på Tullverkets webbplats.

Där finns en e-tjänst som du kan använda.

Det finns företag som kan hjälpa dig

med att lämna en exportdeklaration.

Företagen kallas ombud.

Du behöver inte lägga på moms på priset,

men du ska kunna visa att du sålt varorna utanför EU.

I företagets bokföring ska du ha med något av detta:

- kvitto på frakten som visar att du skickat varorna
- kvitto från Tullverket som visar att du deklarerat varorna
- kvitto från tullen i det andra landet som tagit emot varorna.

När ditt företag köper varor från länder utanför EU kallas det för import.

Varorna som du köper skickas till ett lager.

Innan du hämtar dem ska du tala om det för Tullverket.

Det kallas att lämna en importdeklaration.

Det kan du göra genom att fylla i en blankett.

Det finns företag som kan hjälpa dig att fylla i blanketten.

Företagen kallas ombud.

Innan du kan hämta varorna

måste du eller ditt ombud lämna en importdeklaration

och kanske betala tull och andra avgifter till Tullverket.

Det ska du göra även om du har köpt varor på internet.

Om du har en momspliktig verksamhet

ska du redovisa utgående moms

på importvarorna i momsdeklarationen.

Du har avdragsrätt enligt samma regler

som för annan moms på inköpet.

Hur du beräknar moms vid import

kan du läsa på Skatteverkets webbplats.

Tullavgiften beror på hur mycket varorna som du har köpt är värda.

Ta reda på hur mycket du ska betala i tullavgift

innan du beställer varorna.

Sälja och köpa tjänster mellan länder

När företag säljer tjänster till andra länder gäller olika regler för moms. Momsen beror på vilken tjänst ditt företag köper eller säljer. Momsen beror också på vem det är som köper tjänsten.

Skatteverket kan berätta hur du betalar och redovisar moms när du köper och säljer tjänster i andra länder.

Om du blir sjuk

Du som är företagare kan få pengar från Försäkringskassan om du blir sjuk. Det är olika regler om du har en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag eller om du har ett aktiebolag.

Enskild näringsverksamhet, handelsbolag eller kommanditbolag

Har du en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag är det företagets vinst som avgör hur mycket pengar du kan få.

Nystartad verksamhet

Om du blir sjuk när ditt företag är nystartat kan du få pengar från Försäkringskassan även om företaget inte går med vinst. De två första åren kan du få lika mycket pengar som en anställd med samma jobb. Reglerna gäller om du har en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag.

Anmäl dig när du blir sjuk

Om du har en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag ska du anmäla dig till Försäkringskassan samma dag som du blir sjuk. De första 7 dagarna som du är sjuk får du inga pengar. Det kallas karensdagar. Om du fortfarande är sjuk efter 7 dagar kan du få pengar från Försäkringskassan.

Ändra din karenstid

Du kan välja mellan
1, 14, 30, 60 eller 90 karensdagar.
Om du inte väljer har du 7 karensdagar.
Väljer du fler karensdagar
betalar du mindre i sjukförsäkringsavgifter.
När du fyller 55 år kan du inte ändra till kortare karenstid.

Aktiebolag eller ekonomisk förening

Har du ett aktiebolag eller en ekonomisk förening är det din lön som avgör hur mycket pengar du kan få.
Första dagen du är sjuk är en karensdag.
Då får du inga pengar.
Efter första dagen är det aktiebolaget eller föreningen som betalar ut pengar när du är sjuk.

Är du sjuk i mer än 14 dagar
kan du få pengar från Försäkringskassan.
Då ska aktiebolaget eller föreningen anmäla det till Försäkringskassan.

Om du får barn

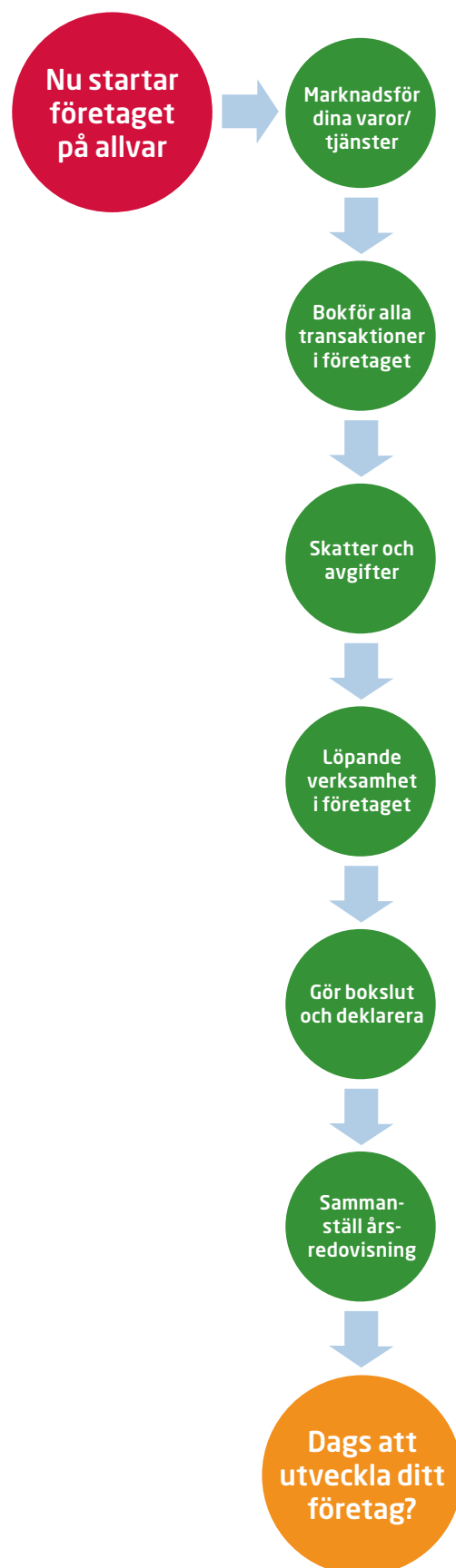
Du som är företagare kan få pengar om du är föräldraledig eller om du är hemma med barn som är sjuka.
Hur mycket pengar du får beror på hur mycket pengar du tjänar.

Om du har en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag är det företagets vinst som avgör hur mycket pengar du kan få.

Om du har ett aktiebolag eller en ekonomisk förening är det din lön som avgör hur mycket pengar du kan få.
Tar du inte ut någon lön får du lägsta ersättningen från Försäkringskassan.

Nystartad verksamhet

Om du ska vara föräldraledig när ditt företag är nystartat kan du få pengar från Försäkringskassan även om företaget inte går med vinst.
De två första åren kan du få lika mycket pengar som en anställd med samma jobb.
Reglerna gäller om du har en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag.

Utveckla

När du har jobbat några år i företaget vill du kanske göra något nytt som får företaget att växa. Om du behöver pengar kan du låna på banken eller få någon annan att satsa på ditt företag.

Ett sätt att få in pengar är att låna på banken. Det kan vara bra om du ska köpa maskiner eller byggnader.

Ett annat sätt är att du eller någon annan satsar pengar i företaget. Pengarna kallas riskkapital. En person som satsar riskkapital ska vara aktiv i företaget, till exempel vara med i styrelsen.

Om satsningen går bra får den som har satsat riskkapital vara med och dela på vinsten. Om det går dåligt förlorar den som har satsat sina pengar.

Du behöver kanske byta företagsform för att kunna ta in riskkapital i företaget.

Om du vill ta in delägare i företaget eller anställa personal kan du också behöva byta företagsform.

Du kan läsa mer om hur du byter företagsform på webbplatsen verksam.se.

Om du ändrar din verksamhet – kom ihåg att ändra SNI-koder på verksam.se.
Om du ändrar din besöks- eller postadress – kom ihåg att ändra på verksam.se.

Avveckla

När du vill sluta arbeta i företaget kan du avveckla det eller sälja det. Om företaget går bra kan det finnas köpare som är intresserade. Kanske känner du någon som vill ta över?

Om du vill avveckla ditt företag behöver du tid för att planera. Bokföringen ska avslutas på rätt sätt och du ska tänka på hur avvecklingen påverkar din skatt.

Hur du ska avveckla ditt företag beror på vilken företagsform du har. Du kan läsa mer om hur du avvecklar ditt företag på webbplatsen verksamt.se.

Om företaget går dåligt och inte kan betala sina skulder kan det sluta med konkurs. Då säljs allt som företaget äger. Pengarna används till att betala företagets skulder.

Hit kan du ringa

Du kan alltid ringa eller skriva till myndigheterna om du har frågor om att starta företag. Här är telefonnummer och webbadresser.

Arbetsförmedlingen

Om du är arbetslös och inskriven på Arbetsförmedlingen kan du få hjälp med att starta företag.

Arbetsförmedlingen kan också hjälpa dig som behöver anställa personal.

Har du frågor ring:

0771-416 416

Lättläst information finns på:

www.arbetsformedlingen.se

Bolagsverket

På Bolagsverket kan du registrera ditt företag och skydda företagets namn.

På Bolagsverket hittar du också uppgifter om andra företag.

Har du frågor ring:

0771-670 670

Lättläst information finns på:

www.bolagsverket.se

Försäkringskassan

Försäkringskassan räknar ut sjuklön, sjukpenning och föräldrapenning för dig och dina anställda.

Har du frågor ring:

0771-524 524

Gäller det dina anställda ring:

0771-179 000

Lättläst information finns på:

www.forsakringskassan.se

Jordbruksverket

På webbplatsen hittar du bland annat information om olika typer av stöd och ersättningar till dig som driver företag på landsbygden.

Där finns också information om handel av mat med andra länder.

0771-223 223

www.jordbruksverket.se

Kronofogden

Kronofogden hjälper företag att kräva pengar för obetalda skulder.

Har du frågor ring:

0771-73 73 00

www.kronofogden.se

Lantmäteriet

Lantmäteriet kartlägger Sverige,
registrerar och säkrar ägandet av fastigheter.

0771-63 63 63

www.lantmateriet.se

Patent- och registreringsverket (PRV)

PRV skyddar uppfinningar, varumärken och design.

Har du frågor ring:

08-782 28 00

www.prv.se

Pensionsmyndigheten

Pensionsmyndigheten administrerar
och betalar ut den allmänna pensionen.

Har du frågor ring:

0771-776 776

www.pensionsmyndigheten.se

Skatteverket

Skatteverket sköter skatter och deklARATIONER.

Vill du beställa blanketter ring:

020-567 000

Har du frågor ring:

0771-567 567

www.skatteverket.se

Statistiska centralbyrån (SCB)

På webbplatsen finns information till dig som ska starta ett företag.
SCB hjälper till om du ska lämna information om ditt företag till oss.

Har du frågor ring:

08-506 94 000 eller **019-17 60 00**

Lättläst information finns på:

www.scb.se

Tillväxtverket

Tillväxtverket sköter Startlinjen.

Dit kan du ringa och ställa frågor om att starta och driva företag.

Startlinjen

020-35 10 10

Tullverket

Tullverket sköter avgifter och skatter för handel med andra länder.

Har du frågor ring:

0771-520 520

Lättläst information finns på:

www.tullverket.se

Rådgivning och nätverk

Det finns också nätverk och organisationer som kan ge dig råd.

ALMI Företagspartner

I hela landet finns ALMI Företagspartner.

De hjälper dig som planerar att starta företag och dig som nyss har startat ett företag.

Du kan få hjälp med att utveckla dina idéer och ditt företag.

Du kan också få hjälp med att låna pengar för att starta ditt företag.

www.almi.se

Coompanion - Kooperativ utveckling

I varje län finns också Coompanion som arbetar med Kooperativ utveckling.

De ger råd till personer som vill arbeta tillsammans och starta företag tillsammans.

Coompanion ger råd från att ni har en idé tills ni har ett företag som fungerar.

www.coompanion.se

Drivhuset

Drivhuset hjälper nya entreprenörer att starta och driva företag eller på andra sätt förverkliga sina idéer.

Vi ger vägledning, utbildning och en kontorsmiljö som ger dig nya idéer.

www.drivhuset.se

Enterprise Europe Network

Om du behöver hjälp med frågor om EU och den europeiska marknaden kan du kontakta Enterprise Europe Network.

De svarar på frågor och ordnar seminarier.

Enterprise Europe Network kan också hjälpa till att ordna kontaktuppgifter till andra företag.

Det går att söka pengar från EU till vissa projekt och idéer.

Enterprise Europe Network kan hjälpa dig med det också.

www.enterpriseurope.se

Insamlingsstiftelsen IFS Rådgivningscentrum

Om du vill ha information på ett annat språk än svenska kan du kontakta IFS.

Det kostar inget att få råd och hjälp av IFS.

Du kan till exempel få hjälp med att göra en affärsplan.

IFS har även informationsträffar.

www.ifs.a.se

Telefonnummer: 020-52 90 10

NyföretagarCentrum

Det finns ungefär 100 NyföretagarCentrum runt om i landet.

Där får du råd och hjälp med att veta

om din affärsidé är bra eller dålig

utan att det kostar något.

www.nyforetagarcentrum.se

Övriga kontakter

När du startar företag är det bra att ha kontakt med din bank eller någon annan rådgivare som till exempel bokföringshjälp, revisor eller en jurist.

Det är också bra att prata med andra personer som har erfarenhet av just den bransch du är intresserad av.

Välkommen till Starta företag-dagen!

Vill du veta mer om hur du startar företag?

Då kan du anmäla dig till Starta företag-dagen.

Starta företag-dagen arrangeras i flera städer i Sverige.

Då kommer föreläsare från myndigheterna och berättar om skatt, bokföring och annat som företagare behöver veta.

Gå in på www.verksamt.se/starta-foretag-dagen

så ser du när Starta företag-dagen arrangeras.

Där kan du också anmäla att du vill komma.

Läs mer på:

Verksamt.se

Samlad service och information från flera myndigheter på samma plats.
Allt för att göra det enklare för dig som driver eller vill starta företag.

MYNDIGHETSSAMARBETET starta & driva företag

Arbetsförmedlingen | Bolagsverket | Försäkringskassan | Jordbruksverket | Lantmäteriet
Patent- och registreringsverket | Pensionsmyndigheten | Skatteverket | Statistiska centralbyrån | Tillväxtverket | Tullverket